

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	อาการเหนื่อยล้าในผู้ป่วยสูงอายุโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนักที่ได้รับเคมีบำบัดและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
ผู้เขียน	นางสาวปรารถนา น้วตระกูล
ปริญญา	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้สูงอายุ)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ปานอุทัย อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. ทศพร คำผลศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

อาการเหนื่อยล้าเป็นอาการแสดงที่พบบ่อยที่สุดในผู้ป่วยโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนักที่ได้รับเคมีบำบัด ซึ่งอาจเกิดจากสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ป่วย หรือเกิดจากผลกระทบของโรคและวิธีการรักษา การวิจัยแบบพรรณนาหาความสัมพันธ์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอาการเหนื่อยล้ากับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กิจกรรมทางกาย คุณภาพการนอนหลับ ภาวะซึมเศร้า และการสนับสนุนทางสังคม ในผู้สูงอายุโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนัก ที่มารับบริการที่โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ และโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 จำนวน 111 ราย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย แบบประเมินอาการเหนื่อยล้าของไปเปอร์ แบบประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติกิจกรรม แบบประเมินคุณภาพการนอนหลับ แบบประเมินภาวะซึมเศร้า และแบบวัดแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนักที่ได้รับเคมีบำบัด วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้วยสถิติพรรณนา และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอาการเหนื่อยล้าและปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

ผลการศึกษามีดังนี้

1. อาการเหนื่อยล้าโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 1.40) และเมื่อแยกรายด้านพบว่าอาการเหนื่อยล้าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ยกเว้นด้านความคิดหรือเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอาการเหนื่อยล้า ได้แก่ กิจกรรมทางกาย คุณภาพการนอนหลับ และการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 30.85$, S.D. = 7.31; $\bar{X} = 107.15$, S.D. = 11.44; $\bar{X} = 33.06$, S.D. = 4.80) ส่วนภาวะซึมเศร้าอยู่ในระดับปกติ ($\bar{X} = 7.06$, S.D. = 4.52)

3. อาการเหนื่อยล้าในผู้ป่วยสูงอายุโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนักที่ได้รับเคมีบำบัด มีความสัมพันธ์ทางลบกับกิจกรรมทางกาย คุณภาพการนอนหลับ และการสนับสนุนทางสังคมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r = -.443$, $r = -.270$) ส่วนความสัมพันธ์ทางลบกับการสนับสนุนทางสังคมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($r = -.189$) แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะซึมเศร้าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r = .376$)

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับพยาบาลในการวางแผน เพื่อให้การพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนักที่ได้รับเคมีบำบัด อีกทั้งยังสามารถนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำวิจัยต่อไป

Thesis Title   Fatigue Among Older Patients with Colorectal Cancer
Receiving Chemotherapy and Related Factors

Author   Miss Pradtana Chuatrakul

Degree   Master of Nursing Science (Gerontological Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Sirirat   Panuthai   Advisor

Lecturer Dr. Totsaporn   Khampolsiri   Co-advisor

ABSTRACT

Fatigue is the most common symptom in older patients with colorectal cancer receiving chemotherapy. This may be due to physical and mental condition of the patient or the impact of the disease and treatment. This descriptive correlational research aimed to describe the relationship between factors related to fatigue, including physical activity, sleep quality, depression and the social support in the elderly with colorectal cancer. Purposive sampling was used to recruit 111 patients who met the criteria in Chiangrai Prachanukroh Hospital and Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital between August 2011 to December of 2011. The instruments used in this study were fatigue scale, physical activity scale, quality of sleep scale, depression scale and social support questionnaire in older patients with colorectal cancer receiving chemotherapy and related factors were analyzed using descriptive statistics. The correlation between fatigue and related factors were analyzed using the Pearson's product moment correlation.

The results are summarized below.

1. Fatigue was at a low level ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 1.40). All dimensions of fatigue were low, except for the dimension of ideas or attitudes which was moderate.

2. Related factors including physical activity, quality of sleep, and social support in older patients with colorectal cancer receiving chemotherapy were at moderate levels ($\bar{X} = 30.85$, S.D. = 7.31; $\bar{X} = 107.15$, S.D. = 11.44; $\bar{X} = 33.06$, S.D. = 4.80) but depression was at normal level ($\bar{X} = 7.06$, S.D. = 4.52).

3. Fatigue of older patients with colorectal cancer receiving chemotherapy was negatively statistically correlated with physical activity and sleep quality at a significant level of .01 ($r = -.443$, -0.270) and negatively statistically correlated with social support at a significant level of .05 ($r = -.189$). However, fatigue was positively statistically correlated with depression at a significant level of .01 ($r = .376$).

The results of this study provided baseline information for nurses to plan the appropriate nursing activities for older patients with colorectal cancer receiving chemotherapy and the results could also serve as the basis information for future research.